

MELDURIN

VIT SKULU HUGSA BÝIN SUM EINA HEILD

Nýsetti býararkitekturin í Havn, Birita Wardum, ætlar sær at leggja stóran dent á at hoyra borgaran og at hugsa longur enn bara einstakar byggiverkætlanir. Vit skulu hugsa býin sum eina heild, sigur hon

Terji Nielsen

Tann 1. apríl tók 34 ára gamla havnarkvinnan Birita Wardum við starvinum sum býararkitekt hjá Tórshavnar Kommunu. Hon kemur úr einum starvi hjá Landsverk, har hon hevur verið í eini seks ár. Birita Wardum, sum eisini er eitt sera kent andlit innan føroyskan hondbólt, gleðir seg til avbjóðingarnar, og hon sigur seg hava eitt stórt ynski um, at borgarin skal í størri mun hoyrast.

Droymdi mest um at gerast tannlækni
Birita Wardum greiðir frá, at tað hevur ikki altíð ligið í kortunum, at hon skuldi gerast arkitekt.

– Tá eg gekk í fólkháskúla, sótu eg og ein vinkona ofta og innrættaðu hús, men eg droymdi mest um at blíva tannlækni. Eg havi ikki sitið og teknað alt mítt lív. Men arkitektaturur hevur altíð ligið mær nær, og eg havi havt áhuga fyri tí, sigur hon.

Eftir loknan fólkháskúla gekk leiðin hjá Biritu Wardum sum hjá so mongum øðrum av hennara javnaldrun niðan í Hoydalar í Studentaskúlan.

– Tá eg varð liðug í student, var eg eitt sindur í villareiði, um hvat eg skuldi gera. Eg arbeiddi tí í eina tíð, har eg royndi eitt sindur av hvørjum. Eg var bæði til skips, arbeiddi í barnagarð og gjørdi reint. Eg royndi alt møguligt. Men so mátti eg taka eina avgerð um, hvat eg vildi lesa. Eg søkti arkitekt sum nummar eitt, tannlækna sum nummar tvey og sálarfrøðing sum nummar trý, og eg slapp inn til arkitekt, sigur hon.

Leiðin gekk so av landinum til Árhús at lesa, og Birita dylur ikki fyri, at tá ið hon fyrst kom í gongd, so fall hon væl.

– Eg fór undir lesturin í Árhús, og eg treivst beinan vegin í lestrinum. Í lestrarskeiðinum var eg tvær ferðir í starvsvenjing. Einaferð í London og einaferð í Føroyum, sigur hon.

Til Ghana at gera hjálpararbeiði
Eftir loknan lestur valdi Birita Wardum saman við nøkrum av vinkonunum at gera nakað heilt øðrvísi í eina tíð.
– Eg bleiv liðug sum arkitekt í januar í 2008. Beint eftir, at eg varð liðug, fór eg saman við nøkrum

vinkonum til Ghana at gera sjálvhjálpararbeiði. Vit savnaðu pengar saman og vóru við til at byggja ein skúla, greiðir hon frá.

Tá ið tær so vendu nøsina heim aftur til Danmarkar, helt Birita Wardum, at tíðin var komin at flyta úr Árhús.

– Eg las í Árhús, men eftir túrin til Ghana flutti eg til Keypmannahavn. Tað var kreppa um tað mundi, og tí var einki arbeiði at fáa. Men eg fekk samband við bæði Landsverk og Tórshavnar Kommunu á Jobmatch í 2008, og eg gjørdi onkrar fríyrkisuppgávur næstu tíðina. Men um ársskiftið 2008/2009 flutti eg heim til Føroya, og tá søkti eg eitt starv hjá Landsverk, sum eg eisini fekk, sigur hon.

Kennir væl almennu umsitingina
Birita Wardum hevur seinastu seks árin verið í starvi hjá Landsverk, og hon dylur ikki fyri, at tey árin hava givið henni ein førning, sum hon væntar kemur at gagna sær í starvinum sum býararkitekt.
– Á Landsverk havi eg havt ráðgevarafunktióinir. Eg havi ikki sitið so nógv og teknað. Eg havi bara havt onkrar smærri

tekniuppgávur. Eg havi samskipað bygningsreglugerðina, so eg havi faktisk verið ein umsitingarligur arkitekt, og á tann hátt havi eg fingið eitt gott innlit í almennu umsitingina, og tað ger tað lættari at blíva býararkitekt, sigur hon.
Spurd, um hon ikki saknar at sita og tekna sethús og nýbygningar, sigur Birita Wardum, at ger hon ikki.
– Eg sakni ikki at tekna hús, men tað er heldur ikki nakað, sum eg havi gjørt stórvegis við, burtursæð frá at eg onkuntíð havi hjálpt onkrari vinkonu í samband við, at tey hava verið í gongd við at byggja, sigur hon.

Borgarin skal hoyrast
Um starvið sum býararkitekt í høvuðsstaðnum sigur Birita Wardum, at tað eftir hennara tykki er eitt ógvuliga spennandi starv.
– Eg haldi, at tað er ein ótrúliga stór og spennandi avbjóðing. Eg skal faktisk planleggja býin. Men eg komi sjálvandi eisini inn yvir sethúsabyggingina, sigur hon.
Og stendur tað til nýggja býararkitektin, so kunnu havnarborgarar vænta sær, at borgarin nú veðrur hoyrdur í størri mun.
– Eg haldi, at Havnin manglar, at borgarin verður hoyrdur. Tað eru nógvir borgarar, ið hava nógv góð hugskot, hvussu vit kunnu víðarimenna kommunuætlanina, og hvussu vit útbyggja býin. Um vit til dømis taka miðbýin, so eru nógv fólk, sum hava hugskot til menning av miðbýnum. Eg haldi, at tað er umráðandi, at vit veruliga fáa fatur á hesum fólki, og hoyra hvat tey hava at siga. Tað er eitt

stórt ynski hjá mær, sigur Birita Wardum.

Ymiskleiki kring býin
Men hvussu fer Havnin annars at merkja, at man hevur fingið ein nýggjan býararkitekt, spyrja vit Biritu Wardum. Fer hon at skapa meiri lív í miðbýnum í Havn til dømis.
– Tað er ilt at siga. Tað búgva um 20.000 fólk í kommununi, harav gott og væl 18.000 í Havn. Vit klára ikki at fylla býin upp. Men vit kunnu gera økir, sum tæna ymisk áhugamál, sigur hon.
Birita Wardum greiðir frá, at hóast býurin hevur ein avmarkaða stødd, so kann man altíð gera ymisk átøk fyri at skapa enn betri trivnað og eisini lív í býnum.

– Eg las herfyri eina grein hjá einum írskum tíðindamanni, sum hevði verið her, og hann kallaði Tórshavn fyri "the town that always sleeps", altsó býurin sum altíð svevur. So sjálvt um vit sjálvi halda, at nakað av lívi er í býnum, so haldi onnur nakað annað. Vit noyðast at viðurkenna, at um kvøldið er tað serstakliga deytt í miðbýnum í Havn, sigur hon.

Men hon er skjót at leggja afturat, at tað ber altíð til at gera ábøtur og átøk, sum betra um trivnaðin.
– Vit kunnu fríðka um býin við at gera spælipláss og onnur savningarstøð. Men vit kunnu ikki hava somu kvalitetir kring býin, og tí noyðast vit at hava ein varieraðan bý, har økini eru ymisk. Vit skulu skapa ein ymiskleika við ymiskum dygdum. Vit skulu eisini hugsa longur enn einstøk stórar byggiverkætlanir og heldur plan-

» **Eg haldi, at Havnin manglar, at borgarin verður hoyrdur. Tað eru nógvir borgarar, ið hava nógv góð hugskot, hvussu vit kunnu víðarimenna kommunuætlanina, og hvussu vit útbyggja býin**